

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

на засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної
роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана
Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ Островська К.О.

**Силабус з навчальної дисципліни «Основи роботи мовленнєвого терапевта»,
що викладається в межах ОПП Спеціальна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти для здобувачів з спеціальності 016 Спеціальна освіта**

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	Основи роботи мовленнєвого терапевта
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Викладачі	Породько Мар'яна Ігорівна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: maryna.porodko@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	П'ятниця 13.00 – 14.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/?post_type=course&p=43148&preview=true
Інформація про дисципліну	Курс «Основи роботи мовленнєвого терапевта» призначено для бакалаврів четвертого року денної та заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: сучасна система організації корекційної логопедичної допомоги дітям та дорослим з різними мовленнєвими порушеннями.

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Основи роботи мовленнєвого терапевта» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми <u>Спеціальна освіта</u>, яка викладається в <u>8</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета курсу: викладання навчальної дисципліни «Основи роботи мовленнєвого терапевта» є засвоєння студентами знань про сутність та особливості діяльності мовленнєвого терапевта, ознайомлення з основними компетенціями роботи з особами різного віку та стану мовленнєвої функції, особливостями професійно-педагогічної діяльності, структурою та особливостями діагностики осіб різного віку та рівня психофізичного розвитку. Ознайомлення з корекційною роботою в різних закладах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово». -2010. - 376 с 2. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с. 3. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с. 4. Тенцер Л.В. Діагностика та корекція дисграфії у молодших школярів. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2021. 5. Боряк Оксана Володимирівна. Теорія і практика формування мовленнєвої діяльності розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку : автореф. Дис. ... докт. Пед. Наук : 13.00.03 / Боряк Оксана Володимирівна ; [наук. Консультант Шеремет Марія Купріянівна] ; М-во освіти і науки України, Нац пед. Ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2019. 40 с 6. Вавіна Л. С. Оптична дисграфія у дітей з порушенням зору: прояви, запобігання. Український логопедичний вісник. Київ, 2012. № 1 (3). С. 67–71. 7. Голуб Н. М. Науково-теоретичні засади досліджень писемного мовлення та його порушень. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : збірник наукових праць. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 21, С. 54-62. 8. Карпенко В. В., Зелінська-Любченко К. О. Напрями логопедичної роботи з корекції дисграфії у молодших школярів. Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : збірник наукових статей. Суми, 2019. С. 71-73

9. Пахомова Н. Г. Діагностика мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі : навчально-методичний посібник. Полтава : АСМІ, 2008. 84 с
10. Соботович Є. Ф., Тищенко В. В. Програмні вимоги до корекційного навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку з вадами інтелекту : програмно-методичний комплекс. Київ : Актуальна освіта, 2004. 144 с.
11. “Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти” від 15 вересня 2021 р. № 957.

Допоміжна

1. Довідник учителя-логопеда / [авт.-упор. С. М. Лупінович] – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 112 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І.М.Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 349
3. Шеремет М.К. Сучасні комп'ютерні технології в логопедичній роботі / М.Шеремет, Г. Загурська. – Педагогіка та методики: спеціальні. Збірник наукових статей НПУ ім.М.П. Драгоманова. Випуск 1. – К.:2001. – С.183–192.
4. Бабич Н.М. Використання техніки орофасіальної міофункціональної терапії в логопедичній практиці / Н.М. Бабич, К.О. Кібальна, Т.В. Мельніченко // Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VI Всеукраїнської заочної науковопрактичної конференції (14 квітня) 2017 року, м. Суми. – С. 39–42.
5. Мартиненко І. Інноваційні підходи в логопедичній роботі з безмовленнєвими дітьми / Мартиненко І., Козачук Л. // Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів. – К.: ТОВ «ДІА», 2017. – Вип. 1. – С. 18-24.16
6. Марченко І.С. Сучасні логопедичні технології у подоланні мовленнєвих розладів у дітей із порушеннями психофізичного розвитку / І. С. Марченко // Логопедія : Науково-методичний журнал. – 2011. – N 1. – С. 41–44
7. Аль-Мраят О. Б. Формування графомоторних навичок у дітей з аутизмом: теоретичні засади і шляхи реалізації Актуальні питання корекційної освіти : зб. Наук. Праць. 2019. №14. URL: <http://aqce.com.ua/vipusk-n14-2019/al-mrajat-obformuvannja-grafo-motornih-navichok-u-ditej.html> (дата звернення: 20.01.2021).
8. Тенцер Л. В. Обґрунтування та зміст діагностичної методики дослідження навичок письма у молодших школярів із дисграфією. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та психологія : збірник наукових праць. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, Київ, 2015. Вип. 29. С. 102-112.
9. Чередніченко Н. В., Горбачова Д. М. Комплексна діагностика дисграфічних та дизорфографічних помилок у письмі молодших школярів із порушенням писемного мовлення. Логопедія, 2015. № 5. С. 73-84.

Інтернет-ресурси:

1. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://el-biblioteka.at.ua>.

	<p>2. Електронна бібліотека. – Режим доступу: http://books.tr200.net.</p> <p>3. Електронна бібліотека. – Режим доступу: https://stud.com.ua</p> <p>4. Електронна бібліотека – Режим доступу: https://pidruchniki.com.ua</p> <p>5. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush</p> <p>6. Яковенко А. О. Інноваційні технології для підвищення якості проведення логопедичних занять в сучасних умовах загальноосвітнього простору /А.О. Яковенко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – 2014. – Вип. 27. –С. 231-234. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2014_27_50.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>30</u> годин аудиторних занять. З них <u>10</u> годин лекцій, <u>20</u> годин практичних занять та <u>60</u> годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p><u>20</u> годин аудиторних занять. З них <u>10</u> годин лекцій, <u>10</u> годин практичних занять та <u>70</u> годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Набуті компетентності</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-9. Здатність працювати в команді.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК-1 Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями;</p> <p>ФК-2. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти та реабілітаційних установах.</p> <p>ФК.-3 Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації в процесі професійно-корекційної і навчально-реабілітаційної взаємодії.</p> <p>ФК.-4. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єктів навчального,</p>

	<p>корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу.</p> <p>ФК.-7. Здатність оцінити структуру дефекту при психофізичних порушеннях (мовлення, інтелекту, функцій опорно-рухових та сенсорних систем).</p> <p>ФК.-8 Здатність до систематизації та підбору адекватного діагностичного, корекційно-педагогічного інструментарію з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей з порушеннями розвитку.</p> <p>ФК.-9 Вміння застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання.</p> <p>ФК.-13. Вміння здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типів освітніх закладів.</p> <p>ФК.-14. Здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.</p> <p>ФК.-15. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку впродовж життя.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>РН 4. Застосовувати принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН 5. Застосовувати сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей з особливими потребами з метою створення адекватних корекційних програм їх розвитку.</p> <p>РН 6. Застосовувати знання і розуміння для ідентифікації, формулювання і вирішення задач спеціальності, використовуючи відомі психологічні та педагогічні методи та логопедичні методики.</p> <p>РН 7. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальної освіти з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;</p> <p>РН 9. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо) та реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми</p>

	<p>потребами.</p> <p>PH 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти.</p> <p>PH 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та технології.</p> <p>PH 16. Виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;</p> <p>PH 17. Оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення..</p>
Ключові слова	Логопедія, діагностика мовлення, діагностика розвитку дитини, робота мовленнєвого терапевта в різних закладах.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	екзамен
Пререквізити	Логопедія з практикуму, Онтогенетичні аспекти мовлення, Альтернативна комунікація, Мовленнєві системи та їх порушення з основами логопедії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проєктів, практико-спрямовані завдання, методи активного навчання.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40 Кількість балів, що виставляється за семінарське заняття, враховує: відповіді студентів на проблемні питання за змістом теми; обговорення сутності та детермінації проблем спеціальної освіти. Здобувачі вищої освіти повинні бути готові до групового контролю на практичних заняттях (тестування, фронтальне опитування, дискусія); • екзамен (тестовий) – 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання запланованих видів навчальної роботи.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Практичні заняття: (30 балів) – 10 практичних по 3 бали, МКР – (10 балів) – 2 модульні роботи по 10 балів</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p>Діагностика розвитку та мовлення дітей раннього та дошкільного віку Діагностичні методики обстеження мовлення дітей раннього віку Огляд новонародженого, ознаки неврологічної симптоматики Обстеження домовленнєвого розвитку дитини Методики обстеження мовленнєвого розвитку дітей раннього віку Методика виявлення логопедичної симптоматики за О.Корасьовою.</p>

	<p>Логопедичне обстеження дітей раннього віку за Н.Манько Методика обстеження розвитку дітей раннього віку Сучасні методики діагностики мовлення дітей раннього віку. Робота над розвитком та корекцією мовленнєвої діяльності з особами з різним рівнем психофізичного розвитку. Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з інтелектуальними порушеннями різного віку Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з синдромом Дауна різного віку Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з сенсорними порушеннями різного віку Охарактеризувати систему роботи над мовленнєвою функцією осіб з різним рівнем функціонування. Дати порівняльну характеристику мовленнєвому розвитку осіб різного віку з інтелектуальними порушеннями. Дати порівняльну характеристику мовленнєвому розвитку осіб різного віку з сенсорними порушеннями. Сучасні методики обстеження дітей молодшого шкільного віку Обстеження усного мовлення дітей (за І. Токарь). Діагностика писемного мовлення Тенцер Л. В Діагностика порушень навчальних навичок (МКХ) Робота з дітьми з порушеннями розвитку в інклюзивно ресурсних центрах Особливості діагностики стану мовлення дітей різного віку Корекційна робота з дітьми умовах інклюзії Співпраця з батьками, як основа роботи Особливості роботи з дітьми середнього та старшого шкільного віку</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж .	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Діагностика розвитку та мовлення дітей раннього та дошкільного віку Діагностичні методики обстеження мовлення дітей раннього віку Огляд новонародженого, ознаки неврологічної симптоматики Обстеження домовленнєвого розвитку дитини</p>	Лекція, 2 год.	2, 6, 9	Підготовка до практичного заняття. Історичний аспект дослідження проблеми. Підготувати одну діагностичну методику для вправління на практичному занятті	1 тиждень
2.	<p>Тема 1. Методики обстеження мовленнєвого розвитку дітей раннього віку Методика виявлення логопедичної симптоматики за О.Корасьовою. Логопедичне обстеження дітей раннього віку за Н.Манько Методика обстеження розвитку дітей раннього віку Сучасні методики діагностики мовлення дітей раннього віку.</p>	Практичне заняття, 6 год.		Провести діагностику мовленнєвого розвитку дитини раннього віку	1,2,3, тиждень
3	<p>Тема 2. Робота над розвитком та корекцією мовленнєвої діяльності з особами з різним рівнем психофізичного розвитку. Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з інтелектуальними порушеннями різного віку Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з синдромом Дауна різного віку Діагностика розвитку та робота над розвитком мовлення осіб з сенсорними порушеннями різного віку</p>	Лекція, 4 год.	4,5 9, 2	Охарактеризувати систему роботи над мовленнєвою функцією осіб з різним рівнем функціонування. Дати порівняльну характеристику мовленнєвому розвитку осіб різного віку з інтелектуальними порушеннями. Дати порівняльну характеристику мовленнєвому розвитку осіб різного віку з сенсорними порушеннями.	3,5 тиждень

4.	Тема 2. Робота над розвитком та корекцією мовленнєвої діяльності з особами з різним рівнем психофізичного розвитку Сучасні методики діагностики осіб з різним рівнем психофізичного порушення	Практичне заняття, 4 год		Провести діагностику мовленнєвого розвитку дитини за заданим порушенням	4,5 тиждень
5	Тема 3. Сучасні методики обстеження дітей молодшого шкільного віку Обстеження усного мовлення дітей (за І. Токарь). Діагностика писемного мовлення Тенцер Л. В Діагностика порушень навчальних навичок (МКХ)	Лекція, 2 год.	4, 6	Підготовка до модульного контролю	7 тиждень
6	Тема 3. Сучасні методики обстеження дітей молодшого шкільного віку Проведення методик визначення порушень читання, письма та навчальних навичок дітей молодшого шкільного віку Модульний контроль	Практичне заняття, 6 год		Підготувати роздатковий матеріал для проведення методик	6,7,8 тиждень
7	Тема 4. Робота з дітьми з порушеннями розвитку в інклюзивно ресурсних центрах Особливості діагностики стану мовлення дітей різного віку Корекційна робота з дітьми умовах інклюзії Співпраця з батьками, як основа роботи Особливості роботи з дітьми середнього та старшого шкільного віку	Лекція, 2 год.	4, 6, 8	Ознайомитись із документацією інклюзивно ресурсного центру	9 тиждень
8	Тема 4. Робота з дітьми з порушеннями розвитку в інклюзивно ресурсних центрах Особливості діагностики стану мовлення дітей різного віку Корекційна робота з дітьми умовах інклюзії Співпраця з батьками, як основа роботи Особливості роботи з дітьми середнього та старшого шкільного віку	Практичне заняття, 4 год..	11, 10	Визначення рівня підтримки дитини дошкільного та шкільного віку Розробити анкету для батьків	9,10 тиждень